

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Pondere de două ori pe săptămână prin îngrijirea
comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” If. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GILBARITIU ȘI SPINȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘII, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei — Autențită și Societății
Anunțuri și reclame după tarif

Nr. 35 Inreg. Trib. Brașov E. II No. G. II. 71/943

Sâmbătă 27 Mai 1944

Anul 107

Fenomene

sufletești

de V. Branisce

Timpurile de astăzi — bogate în
evenimente și trăiri neprevăzute — nu
mărginesc numai la ineditul și sen-
sationalul provocat de mersul războiului,
de surpriza culiselor diplomatice și de
fluctuațiile nestatorniciei opinii publice, ci
de asemenea au produs neașteptate transformări
sufletești atât indivizilor în parte, cât și
colecțiilor.

Bombele n'au distrus numai ziduri
și vechi omenești, ele au modificat adânc
și structura noastră sufletească.

Sociologul de mâne, privind man-
ifestările actuale, va avea de explorat
un material bogat și, fără îndoială, va
ajunge la interesante concluzii.

Tot mai mult se adâncește pră-
pastia despărțitoare dintre cele două
luni: una care a avut parte de groză-
vii actualelor atacuri aeriene, cealaltă
ce stă numai în așteptare.

Aceasta din urmă este exponenta
vechii noastre mentalități. Ea se leagă
de toate bunurile materiale și într-o
măsură neliniște caută să preîntâmpine
catastrofa ce o vede apropiindu-se, în-
cercând să păstreze totul fără nicio
pierdere pentru viitor.

Cea dintâi, cea trecută prin botezul
devastator al focului, este o lume descă-
tușată de prejudecăți.

Ajunge ca ploaia de foc să se
abată câteva minute asupra unui oraș,
și o viață nouă, condusă de alie legi,
răsare pe neașteptate, ca iarba de
primăvară. Oamenii tind îndată să se
adapteze condițiilor schimbate de traie.

Iar procesul acesta de adaptare
implică o răsturnare a vechilor valori și
crearea unui stil de viață potrivit im-
prejurărilor schimbate.

Un asemenea fenomen concludent
este părăsirea atâtor locuințe din car-
tierele expuse pericolului.

De multe săptămâni oamenii și-au
lăsat case, bunuri, obiecte de preț și
s-au adăpostit în locuri la aparență mai
ferite nici nu se mai întorc la vechile
locuințe. Iar când uneori le mai cerce-
lează, stau nehotărâți în mijlocul lucruri-
lor răvășite și stinguri nu știu ce să
încerce să salveze, cât se mai
poate.

Când te întorci în vechea ta casă,
când revezi lucruri, dela care ți-ai luat
rămas și totuși îți dai seama că
te mai dănuiesc, că te așteaptă, și se
pare că te întorci într-o lume de fan-
tome unde însăși existența ta este o
simplă amintire.

De ziua eroilor

Ne-a plecat și nouă unul

de

Ion Colan

Scriem articolele pe câmp, co-
rectăm spalturile prin păduri și fun-
dături de văi. Intre revizie și pa-
ginație hăue sirenele de alarmă;
mașinile tipografiei stopează și ne
regăsim oamenii prin văgăuni,
departe, cât mai departe de orașul
care-și așteaptă execuția.

Valuri, valuri, în mecanică de-
filare de paradă sinistă, avioanele
inamice — triumfuri de cocori albi
— dau drumul apoi unei civilizații
condensate în cămașa de oțel a
bombelor de sute de kilograme.

În urma lor orașul rămâne în
fum. Un timp nu se mai vede
aproape nimic. Din neguri artificiale
ies oameni pământii la față, se ivesc
de după pomi, răsar din gropi și
se revarsă spre oraș, tăcuți, în ochi
cu spaimă ce vor mai dura.

Un cartier întreg e zăpăcit de
tot. Acoperișele de țigle rânjesc,
zidurile casuțelor fără etaj, ca cele
dela țară, s'au prăbușit neputin-
cioase spre stradă, în curți, ge-
murile sticlesc sparte pe caldarâmul
înfierbântat, gropi mari se cască din
loc în loc, unele pline cu apă acum,
altele afumate, pământ ars de dră-
cescul explosiv.

Pompierii lucrează febril, au-
tomobilele sanitare încarcă și des-
carcă vieți ce se mai țin încă, târ-
gile pline și goale vin și se duc,
câte-un geamăt spintecă groază

încremenită la vederea spectacolu-
lui de sub Tâmpa, — așa ceva tre-
buia filmat ca să vadă copiii pilo-
ților de ce-au fost în stare părinții
lor — pe urmă totul intră în normal.

Și peste casele dărâmate, peste
tot acest decor de iad, merii își
scutură floarea.

Se scutură florile albe de măr,
semprăstie parfumul de liliac într-o
cartere unde odată a fost și o casă.
Scutură albe-roz petale peste un
cărucior rămas în trei roate știrbe,
cărucior de copil sărac, pe-un
dulap fără uși, pe un scaun olog
aruncat de cine știe unde.

Se scutură florile primăverii
acesteia pe isprăvile văzduhului
scăpat din balamuc și acoperă, ele,
rânile din îndemnul și voia Celui
ce de sus le vede, le plătește și
răsplătește pe toate.

Pe fire de telefon, ca și când
durerile n'ar fi destule, o veste,
venită de pe frontul din Moldova,
umezesc ochi ce nu mai pot plânge.
O auzim și n'o credem, ne prinde
inima în cuie, și n'o credem. Mereu
acest alinător „nu se poate“, „nu
se poate“! Dar prietenul, cu glasul
stins, repetă știrea: *Căpitanul Aurel
Marin a căzut pe front, în Mol-
dova!*

E primul care ne pleacă din
casa „Gazetei Transilvaniei“.

Încă unul, care nu era numai
al lui, numai al nostru al celor
înfrățiți la masa aceeași redacții,
ci al țării, — scriitorul și poetul
Aurel Marin — a ingenunchiat
pentru a doua oară frânt de glonț,
de data aceasta pentru totdeauna,
ca să apere Moldova.

Să apere Moldova, el cel cu
pieptul spart de alt plumb în vi-
fornita din 1941 pentru Basarabia.

Și ne mai întreabă unii, pen-
tru ce luptăm?

Iată, Aurel Marin, n'a avut
nedumeriri.

Până la libertățile de tot felul,
cele mai multe transparent inter-
naționale și propagate din locuri
pe care nimeni nu le amenință,
în inima lui Aurel Marin trăia Țara
cu pământul invadat, care nu se
putea apăra decât într'un singur fel.

Știu: nu-i acesta un articol
de fond; dar când flutură la poarta
„Gazetei Transilvaniei“ pânza nea-
gră a durerilor pentru primul care
ne-a plecat din casă, fără întoar-
cere, lumea va înțelege că sufle-
tul ni-l adunăm dela o înmor-
mântare.

Un mormânt deasupra căruia
vom mai plânge.

Ne scriem articolele pe câmp,
corectăm spalturile prin păduri, și
ne batem, și vom muri și noi, fără
semne de întrebare în inimi, —
ca Aurel Marin — pentru Basara-
bia, pentru Moldova, pentru Tran-
silvania...

Ce suntem noi de vină dacă
ni-i drag blăstămul subțir
nului căruia s'a scris toată is-
toria noastră.

„GAZETEI TRANSILVANIEI“

Cronica literară

AUREL CHIRESCU: Ospățul de falnă

Colecția „Lucașul”. București 1944.

de Aurel Marin

Nu este prea multă vreme de când
am scris despre volumul *Stinsa oglin-
dire* al poetului Aurel Chirescu și iată
că astăzi primim un nou volum care
întregește, oarecumva, pe cel anterior,
prin câteva note mai grave din aceeași
gamă.

Este interesant că d-l Aurel Chi-
rescu relevă prezența atotstăpânitoare
a morții, în toate versurile sale din
urmă. Va fi și un semn al timpului?

O preocupare numai despre misterul
trecerii peste pragul lumii?

Oricum, modul cum poetul intu-
ește marea trecere e remarcabil și cu-
prinde destule note deosebitoare față
de înaintașii săi.

Poate că pe alocurea e prea co-
gitativ, volițional, în dauna sentimen-
tului neocolit deși, cum mărturisește
unde va:

Ard aici sensuri fără chei,
Melodii fără tremur, cuvinte fără clopoței

ceea ce ar însemna o deplină libertate
a scrisului, un scris strunit în vechi
tipare.

E o atmosferă spectaculoasă în
această carte, poate în contradicție cu
ospățul de falnă care va fi fiind împăr-
tășirea cu moartea.

Gesturile sunt solemne, largi, de-
clamatorii, fără a indica prin aceasta și
o scădere.

Obsesia morții e puternică și frigul
care precede această moarte e materia-
lizat în cuvinte aspre.

Cum este și ușor de înțeles, cartea
abundă de întuneric, stele, umbre și
penumbre.

Chiar lumina își pierde din strălu-
cire: steaua e invinețită (p. 15), nim-
bul ingerului e invinețit (p. 63), cerul
invinețit (p. 41) și stelele la fel (p. 50:
„vânățul ciob de stea“).

Pentru a reda atmosfera de sfâr-
șire, destrămare, pierdere în neant, poe-
tul folosește imagini menite să ne facă
palpabilă aneantizarea.

Caleidoscop

de Lucian Valea

Ion Sofia Manolescu...

poetul de reale sensibilități a tipărit în primăvara acestui an o plachetă de poeme de războiu intitulată sugestiv „Intâlnirea cu focul”.

Cunoscut cititorilor iubitori de poezie din volumele anterioare „Odhna neagră” și „Muntele ascuns” ca un poet elogiatic și adeseori hermetizat, Ion Sofia Manolescu ni se prezintă de data aceasta ca un rapsod al încheștărilor acestui veac.

În expresii limpezi, cu imagini alce molcome, alce dure, poezia sa din noua culegere este străbătută de florile celei mai pure umanități.

Transcriem, pentru sugestivitatea ei, această licoană „Transnistriană”.

Mă lavău inserarea pe-un câmp de bătălie,
Cuvintele sleite pe buze mi le 'amoi.
Măplec plângând pe-o cruce și peste veșnicie.
Transnistriene muște — ca lupii — dau la noi.

Măsmale-amuțiră de-atâtea lupte grele,
Prin mușța tacerii de hoituri mă înec
Aurugu-i ca o rană, pe suflet port rețele,
Trec umbre 'ntunecate și 'n moarte corbii trec.

Cântecul argonaților ..

volumul de debut al tânărului confrate Radu Pătrășcanu, impune atenției cititorilor un poet. Colaborator asiduu al „Convorbirilor Literare”, Radu Pătrășcanu se înscrie în rândul generației de scriitori tineri nesubjugăți de mitul gol al vorbei și imaginii. Poezia sa este o subtilă încântare față de viață, moarte, prietenie și nemărginirile dumnezeiești ale tuturor lumilor. Slujind tradiționalismul celor mai frumoase preocupări, poetul Radu Pătrășcanu își afirmă din plin bogata și rodnică sa personalitate și nu poate decât să ne bucure în tăia și carte. Versuri de limpezimea acestora sunt fără nicio discuție ale unui poet:

Nu va plânge nimeni după noi,
Nicio stea măcar nu ne va plânge —
Sfăguri visul, singuri ni-l vom strânge
Într-o noapte când vom fi strigoii.

Va cânta o geamandură speriată
Lângă țărnu unde anii se 'necară
Într-o toamnă alături ancorată,
Când Isus umbla desculț prin țară.

Reluăm ..

„Caleidoscopul” după o absență de câteva luni. Sub valurile ucigătoare ale civilizației veacului nu vrem să ne plecăm fruntea și să uităm că dincolo de dărâmături și bestialități, sălășluște frumosul. Acestuia vrem să-i slujim și deopotrivă adevărului și onestității. Prezența acestor valori veșnice, în omenirea înnebunită, este cu siguranță un îndicțu că posibilitatea de mântuire se mai găsește în noi. În colțul acesta vom înregistra manifestările culturale ce ne vor atroge luarea om'nte. Așteptăm să ni se oature toți care, ca și noi, cred în lumina ziei de mâne.

Gh. Barițiu către C. Morariu

de Leca Morariu

I.

Preotul Constantin Morariu (1854—1927) a fost — ca și mai bătrânul Iraclie Porumbescu, tatăl marelui Ciprian — și dânsul un matador al daco-românismului cultural din Bucovina. Dovadă colaborările lui și pe la cele periodice transilvane¹⁾, începând cu „Familia” din Budapesta (1876—1877), „Amicul Familiei” din Gherla (1879—1890), „Preotul Român” din Gherla (1881, 1883, 1886—1887) etc. Primele cărți ale lui C. Morariu tot la Gherla urmau să apară: „Herman și Dorotea” 1884; „Omiliile Sf. Ioan Gură de aur...”, 1888; „Biografia lui Constantin Morariu-Andrievici”, 1889. Din cam aceeași officină vin și „Culturh'istorische und ethnographische Skizzen über die Romäner der Bucovina” ale lui C. Morariu, apărute la Resicza-Wien 1888—1891. Elocventă e și schița memorialistică a lui C. Morariu, „Nicolae Fikete Negruțiu în „Viața Românească” (Iași) An. 1907, 310 și u.

Știm apoi că C. Morariu, abonat și, de sigur, și colaborator la „Gazeta Transilvaniei”, a întreținut o corespondență și cu Gh. Barițiu, corespondență din care, însă, recentul nostru prăpăd nu ne-a îngăduit s'o mai avem decât această scrisoare din 1882 a eminentului Barițiu, pe care stăm s'o salvăm astăzi.

Firește, îi actualizăm ortografia, care se prezintă cu aspecte ca acestea: „Din lectur'a diareloru nu ve puteți face nici pe departe idea, pe ce grătariu ardemu noi în aceta țiera”. Iar scrisoarea e documentară chiar numai pentru românescul ei oltat: „pe ce grătar ardem noi în această țară!” — să dăm acum cuvântul lui Gh. Barițiu!

Leca Morariu

¹⁾ Cf. foarte incompletele note bibliografice „Scrisorile Preotului C. Morariu în revista „Floarea Soarelui”, București An. I 1927, 174—178.

II.

Sibiu, 8 Febr. n. 1882.

Admodum Reverende Domine!
Abia astăzi ajunsei în plăcuta po-

zițiu(ne) de a Vă putea înainta m(anu)-s(c)riptul D-Voastră împreună cu scrisoarea²⁾ din 22 Febr 1879. Din lectura ziarelor nu vă puteți face nici pe departe idee, pe ce grătar ardem noi în această țară. Am ajuns ca chiar și altarele să ne fie în pericol. De aceea vă puteți imagina, cel puțin, care și câte pot să fie ocupațiunile noastre.

Cu poșta Bucovinei este un ade-vărat scandal. Direcțiunea poștei ung. de aici nu-și poate explica de ce să vă mai ia câte 2 cr.³⁾ de Nr. Mă rog să-mi trimiteți vreo două fășii dela Nr., așa cum le timbrează acolo. Dară bine, de ce nu provocați pe expeditorul din loc să vă arate porunca, sau să întrebați chiar la direcțiunea⁴⁾ din Cernăuți și să vedeți dacă mai iau sau nu de ex. dela ziare nemțești, venite la Cernăuți din Ungaria, tot câte 2 cr.

Mie-mi mai veni un prepus, o secătură.⁵⁾ Nu cumva expeditorii D-V. consideră ziaele din Sibiu ca venite din România, Sibiu ca cetate⁶⁾ din România! Noi adevă plătăm aice de fiecare Nr. foaie politică din România tot câte 2 cr. preste marca românească, iară la foile noastre care merg în România, punem marcă de câte 3 (cruce)⁷⁾ ori, precum eu am publicat mai de multe ori⁷⁾ lucrul acesta. Cu alte cuvinte, nemțești: Die Gedarken sind hierlands auch nicht zolfrei. Pe românește: Despotismul se jeneză de Europa să mai interzică imediat orice comunicațiune spiritală între Români și Români, ca până la 1861, o face însă indirecte, ca la marfa de comerț, prin vama de protecțiune, în favoarea ziarelor de limbi străine.

Pe lângă strângere călduroasă de mână frățească sunt al D-Voastră devotat

Gh. Barițiu

²⁾ Nu putem preciza ce manuscris și ce scrisoare.

³⁾ = cruceri = moneda austriacă Kreuzer.

⁴⁾ direcțiunea poștei.

⁵⁾ = șicană.

⁶⁾ = oraș.

⁷⁾ când și unde?

Pribegii

Din ceruri cad lacrimi de gheață,
Din stroșină picură dorul,
Pe drumuri se scurge poporul
Cu semnul durerii în față.

În sat, la răscruce, se adună
Moșnegi sprijiniți în tolege —
Al vremii zăvor să-l deslege,
Zăgaz pribegiei să pună.

La troiță se strâng să se'ncline
Femei și copii laolaltă,
A satului cruce înaltă
Li-l singurul gând de mai bine.

Și clopotul sună din turle
Trecând peste dealuri, departe,
Din lanțuri prind cânil să urle
Siniștru și trist ca la moarte.

O chele mai zăngăne-o rugă
Și 'necet apoi ușa se 'ncute,
Pribegul cu chip de statue
Mai face o cruce din fugă.

S'așterne 'ntunerice pe glie,
Izvorul luminii se curmă,
Se duc vieța, și 'n urmă
Cad lacrimi pe vatra pustie.
St. Ion Dascălu

Obsesia vestejirii e revelatoare. Astfel: întunericul e vested (p. 31), umbra e vestedă (p. 56), chiar lumina e vestedă (p. 38) iar, alteori, „cade putrezită din pomii cerului” (p. 50).

Spre a accentua și mai mult această stare se afirmă: somnul e putred (p. 34), răsul amiezii e vested (p. 37) și basmul însuși e vested (p. 53).

Dar dacă am insistat atât asupra modului formal e pentru că poetul nu neglijează atmosfera de ansamblu. Aceasta trebuie să fie deprimantă, sumbră.

Cartea întreagă devine o lungă elegie... Presimțirea morții e apropiată... Astfel că

Sus, marile ape (ale cerului)
Duc leșuri de stele.

Și totuși sunt căutate unele porțițe de mici evadări.

Trecând dela elegia temerii, la acea a desprinderii, apoi a neliniștii, a zădărniceii, poetul ajunge la porțile morții.

Aici totul e văzut ca o țară răsipire, un joc, o acceptare a destinului. În sfârșit, un ciclu e închinat lui Dumnezeu, în ceea ce forța lui înseamnă izbăvire și întregire în cosmos.

Versul d-lui Aurel Chirescu e de o clasică limpezime.

Cităm poezia Zar spre a se vedea și calitățile de armonie, prezente și în acest volum:

Unde te-ai ascuns, lumină,
Aruncându-mi visul jocului pieziș?
Nicio amintire, nicio stea străină
Nu-ți cunoaște viul ascunziș.

Ceru-și stinge ultima bătaie
Încrestată 'n zarul aruncat.
Pe sub nicio soartă nu mi-e dat
Să-ți adălmec apriga văpaie.

În ce somn te-ai ferecat, înalt,
De-mi lași jocul singur sub vecii?
Urma semnului tău viu să fie
Steaua împietrită 'n zar, aci?

Pentru abonații noștri

Situația creată de bombardamentele aeriene ne-au forțat să apărăm numai odată pe săptămână, în 6 pagini.

Schimbările de adrese ale refugiaților și evacuațiilor din toată țara au dat naștere la multe încurcături, ziaele fiind trimise, până la primirea c. p. de schimbare, pe vechea adresă.

Pe de altă parte, circulația trenurilor, personalul redus al Poștei și multele greutăți pe care abonații le vor fi înțelegând și fără lămuririle noastre, au contribuit ca unii să nu primească gazeta regulat.

Ii rugăm să ne creadă că nu e din vina noastră.

Incasarea sumelor la împrumut

Începând cu ziua de 18 Mai 1944, pentru Municipiul Brașov, se va face la Percepția Circ. I-a Brașov, strada C. Brâncoveanu Nr. 22 și la Percepția Circ. II-a Brașov, din localul Liceului romano-catolic, lângă Camera de Comerț.

În județ vărsămintele se vor face la toate percepțiile de circumscripție agenție.

S'a prelungit până la 31 Mai 1944, termenul până când cota minimă la împrumut se poate plăti cu reducere de 10%.

„Nu vă depărtați de popor!”

La toate cotturile mari ale
morlei am ieșit deasupra nece-
lului.

Talna acestei minuni a fost
via de suflet a poporului.
Săteanul ne dă adevărata
moare morclă a neamului. El
e licoana adevărată a sufle-
tului național, el este măsura
puterii lui de jertfă.

Cu el s'a făcut istoria, el
duce pe umeri Izbânzile și no-
vecul neamului.

Și tot în el găsim razimul și
vorbul de încredere în ziua de
măine.

Am biruit toa'e furtunile pen-
trucă am avut o dreptate.

O dreptate atât de sfântă și
de mare care nu ne-a lăsat să
murim. Dacă am fi pierit noi,
am fi pierit dreptatea însăși.

Iată pentru ce a spus Simton
întruțiu: „Nu vă depărtați
de popor, ca să nu greșiți”.

— Țineți cu poporul toți, ca să
nu rătăciți drumul. Poporul nu
se abate dela natură, nici nu-l
lung așa de ușor în partea lor
drăgăni. Nu vă abateți dela cauza
națională de frica luptei: cuge-
tați că alte popoare s'au luptat
măte de ani pentru libertate. Când
vi se va părea lupta cu n-putință;
când se vor ridica greutatele
deasupra voastră, ca valurile mării
turbate asupra unei corăbii, când
Principele Intunericului va des-
lega pe toți necurații și îi va
permite să rupă legăturile frăției
voastre și să vă abată spre idoli
străini, gândiți-vă la lupta stră-
bunilor și la bărbății voștri”.

Fugi la munte! .. Mântuește-ți sufletul!

de pr. I. Scurtu

Crainicii cerului, îngerii,
când au dat alarma
în cetățile Sodoma și
Gomora, că vor pieri pentru
fărădelegile lor în foc și
pucioasă, la revărsatul zo-
rilor dădură zor și omului
drept, zicându-i: „Scoală-te!
Mântuește-ți sufletul, ca să
scapi cu viață! Nu te uita
înapoi! Fugi la munte, ca
să nu pieri!”

Aceasta a fost porunca
îngerilor către dreptul Lot.

Nu te mai uita înapoi!
Părăsește tot ce ai clădit
cu atâta trudă o viață
întreagă.

Nu te mai uita înapoi!
Din clocotul de nebunie și
ură, din prăpădul ce se
deslănțue de tehnica cea
fără Dumnezeu, din năruirea
căminului tău cald, dintre
cetăți întregi schimbate'n
moloș, ruine și scrum, mai
putem scăpa ceva: sufletul
nostru.

Sufletul are preț mai mare
decât întreg universul, căci
iată acesta se prăbușește,
sufletul și peste foc și ruine
stăpânește.

Amintiți-vă de apostolii
Domnului care au început
să cucerească lumea fără
sprijin, fără înțelepciune și
meșteșug în cuvânt!

Ei, cei nebăgați în seamă
de oameni, au răspândit
credința până la marginile
pământului, numai propo-
văduind pe Isus Hristos.

Inrăuiri de dincolo de
mormânt și de crucea Gol-
gotei, au înfruntat piedecile
și au privit cu încredere
viitorul. „Flacăra credinței
nu pălpăe cu putere decât
atunci, când e întetită de
atacurile și ura vrăjma-
șilor”.

Ucenicii, în loc să se îm-
prăștie pe la căminurile lor,
intră în luptă cu vrăjmașii.
Din oameni de rând și pes-
cari, ei devin apostoli, mar-
tiri sau eroii credinței.

Tot așa a fost și trecutul
neamului nostru de-a-lungul
frământatei sale istorii. De
câte ori nu socoteau vrăj-
mașii că neamul se prăbu-

șeste; de câte ori n'a fost
cotropit pământul țării noas-
tre de valuri de barbari,
care n'au lăsat în urma lor
decât scrum, ruină și moarte!

Dar tocmai din vre-
muri grele de bejenii, din
intunericul adânc al zilelor
de durere, s'a aprins și a
strălucit mai vie credința în
ziua de libertate și lumină
a neamului.

Și atunci când păgânii, care
jertfeau idolilor, se închinau
focului și până târziu de tot
pietrilor cioplite, ne prădau
căminul și pământul, nea-
mul se retrăgea în munți
când nu putea să înfrunte
puhoiul și acolo păstra ne-
atinsă comoara cea scumpă:
sufletul.

De nu ne-am fi păstrat
sufletul curat din vremuri
de urgie, de nu s'ar fi
aprinș din acele timpuri
lumina credinței în suflete,
credință mai tare ca cre-
menea munților, sub po-
vara strivitoare a zilelor de
prigoană și foc, neamul n'ar
fi biruit.

În aceste vremuri de pră-
păd și urgie să ne mântuim
cel puțin sufletul, pentru că,
după vorba sfântă, „cele-
lalte se vor adăuga nouă”.

Proverb indian

Până la cinci ani copilul cu
[nuțaua tu să-l crești,
Zece ani apoi cu vorba cât de
[râu să-l dojenești
Iar d'aci ca pe-un prieten cu
[blândețe-l stăpânești.

Trad. de Gh. Coșbuc

Totdeauna mai bine!

Cel care face cea mai bună
pâne, cel care ține cea
mai frumoasă predică, cel care
fabrică cea mai bună capcană
de șoareci, toți aceștia se vor
statornici în inima noastră. În
cele mai simple și mai neîn-
semnate meserii numai acela
reușește, care face mai bine,
decât alții. Ori în ce stare și
împrejurare vă veți găsi, faceți
ceva mai bine ca vecinii și
concurenții voștri.

Pentru a reuși să câștigați o
stare mai bună, luați hotărîrea
să înlățuiți acest sfat cuminte:
totdeauna mai bine!

Cele mici aduc pe cele mari

— Eu nu am decât păcate
mărunte, zise într-o zi un
creștin.

Altul, mai tare în credință, i-a
răspuns:

— Păcatele cărora le zici
mărunte sunt întocmai ca și pi-
căturile de ploaie.

Ele sunt mici, dar dacă se
adună multe la un loc, pot
îneca pământul și pot prăpădi
tot ce află în cale. Sau asemeni
cu fulgii de zăpadă care vor
fi ei ușori, dar dacă se adună
mulți la un loc, e prăpădenie.
Așa e și cu păcatele cele zise
mărunte. Se adună până ce ne
prăpădesc sufletul.

Creștinul cel ușuratic n'a mai
avut ce răspunde.

A. Lascarov-Moldovanu

Atât le-a mai rămas...

de M. Someșanu

Printre străduțele pustiite
acum, printre maldăre de că-
rămizi și de moloș, nu mai era
nimeni.

Oamenii plecaseră demult,
părăsind întreg cartierul acesta,
unde truda aspră a muncitorilor
și făcuse sălaş.

Urgia găsisese casele pustii,
gata să primească lovitura de
moarte, ca niște jertfe ridicate
celui mai crunt dintre balaurii
tuturor veacurilor.

În înalțuri, subț albastrul lim-
pede al cerului de primăvară,
mai stăruiau încă scame de fum
și de praf.

În apropiere, o căsăluie de
paianță întărită cu scânduri
ardea ca o candelă stingheră
deasupra unui cimitir.

Oamenii nu se întorseseră
încă, să privească ruina avu-
tului lor. Inimile lor tremură-
toare se temeau să cuprindă
fățiș dezastrul care îi aștepta.

Dar din adâncul scurmătu-
rilor de bombe, cu urechile
lăulindu-i încă de năpraznă, o
vietate mică a deschis ochii ro-
tunzi, a privit în sus, în spre
neînțeleșul izvor de moarte și
a pornit cu pași mărunți și
grabnici, săltând cu tresăriri
deasupra răscolirilor din drum.

Pe părul lui cafeniu, cele
două pete albe care-i împre-
surau grumazul și șalele, de-
abia se mai cunoșteau. Funin-
ginea exploziilor îi ninsese
peste blană, făcându-l otova, ca
un bulgăre care se mai rosto-

golea încă. Numai ochii îl scă-
dărau întunecoși și umezi ca
pouă mărgele de antracit.

În sufletul lui de tovarăș și
de paznic credincios al căsuței
stăpânilor săi, urletul explo-
ziilor nu izbutise să facă vraiește.
Cănele rămăsese înaintea
porții și la cele dintâi răbuf-
niri lătrase cu botul ridicat în
sus, adulmecând pericolul care
venea din hăul primăverii.

Ar fi voit să-și înfigă colții
în poalele albastre ale cerului
și să le smulgă jos, împreună
cu cel care veneau să înșele
tihnă adâncă a acelei amiezii
însorite.

Un vârtej l-a cuprins ca pe
o jucărie, aruncându-l în gol.
S'a smucit de acolo, a alergat
hămăind asupra unei gropi din
care creșteau umbre și scrâș-
niri, a mușcat bolovanii rosto-

goliți în preajmă, și o istovire
asemănătoare cu moartea l-a
așternut apoi, undeva, departe
de pragul pe care voise să-l
păzească.

Când s'a deșteptat n'a mai
recunoscut nimic în preajma lui.
Torpilele vâlătuciseră brazde de
pământ, știrbiseră fațada stră-
zilor și presăraseră moloș uni-
form peste toată priveliștea.

De-abia a putut recunoaște
porțița de scânduri care ră-
măsese singură, alătura de
gardul prăbușit.

Din căsuță nu mai rămăsese
decât o svârcolire încremenită
de lut și de scânduri, din care
răsăreau urmele atâtor lucru-
șoare pe care el le putea re-
cunoaște foarte ușor după mi-
rosul care nu pierise încă din
ele.

A alergat o vreme deasupra
maldărelor petecite cu var, a
scâncit de-asupra fiecărui obiect
recunoscut și a prins apoi, să
urle, aruncându-și capul pe
spate, într-o neînțeleasă și co-
pleșitoare desnădejde.

Așa l-au găsit micii lui stă-
pâni care s'au strecurat fără de
încuviințare printre ruinele car-
tierului, unde proiectile cu efect
întârziat mai explodau încă.

Veniseră anume pentru el și
bucuria revederii le-a fost atât
de vie, încât prăbușirea căsuței
nu i-a mai putut înfricoșa.

Au prins cănele în brațe și
au fugit cu el, aruncând pri-
viri largi asupra cerului care
prindea a se înnopta, cu sin-
gura teamă ca un nou val
vrăjmaș să nu le răpească și
pe cel din urmă bun care le
mai rămăsese.

PAGINA MUNCITORULUI

muncă și lumină

Insemnări pe calendar

de T. M. Welther

Mintea omenească seamănă cu apa și cu norul. Căci întocmai acestora, ea își păstrează structura launtrică, dar își schimbă neconținut forma și — odată cu aceasta — valoarea ei. Frumoasele înourări de culoarea florilor de cireș, care împodobesc înaltul dimineților de primăvară, se pot aduna într-o clipită, prăvălindu-se sub forma grea a norului de ploaie, până jos, peste cărările Tâmppei.

Și alte ori, vara, dintr-o fluturare albă ca un stindard de vreme pașnică, cresc dintr'odată involburări și trâmbe de-ți schimbă toată priveliștea lumii.

Așa este și cugetul omenească.

El se leagănă ca un nor în văzduhul întâmplărilor și stă gata să se schimbe și să se înnoiască neconținut în jocul fără de zăgaz al vieții.

* * *

Ce am cugetat eri, ne apare astăzi străin și șters, și tot astfel vom putea cugeta mâne asupra celor de astăzi.

Nimic nu mă poate înlănțui la piscul unui gând, oricât de puternic ar fi acesta, căci din oglinda tremurătoare a lumii cresc ispitele unei neconținute înnoiri, care mă chiamă, mă chiamă fără de odihnă.

Iar eu nu sunt în stare a schimba sau a stăvili legile prefacerilor vieții.

În preajma mea, întâmplările curg ca o apă sau ca un nor. Și gândul meu le ține tovărășie credincioasă, minunându-se și închinându-se la fiecare involburare nouă.

* * *

Câte minți nu s'au risipit în luminata trudă de a dărui vieții formula magică a unei depline împăcări! Câte tomuri nu s'au scris proslăvind veșnicia lucrurilor trecătoare! Câte tratate de economie politică și socială nu ne-a fost dat chiar nouă înșine să citim!

Și câte războaie n'au pornit de sub lumina unui crez atât de nou și atât de îmbietor, încât nu s'a găsit nimeni să-i poată sta împotriva!

Și chiar dacă ar fi izbutit asemenea ispravă, omul acela brav a alergat repede sub lumina altui crez, în-

deplinind, însă, cu aceeași vrednicie, rostul cel omenească al schimbărilor.

Iar când prăpădul războaielor a încetat, au apărut atunci gânditorii păcii, născocind formule și consilii tocmai bune pentru a pregăti un războiu de formă nouă.

Gândirea este — fără îndoială — cea mai înaltă și mai întreprinzătoare dintre funcțiunile vieții. Dar lăsată în firea ei, ea nu va fi

în stare să înveșnicească niciodată nimic. Căci seamănă cu apa și cu norul și întocmai acestora se schimbă și se învrăjmășește dela o adiere la alta. Dar — Doamne — e atât de ispititor să-ți orânduiești vieța după propria-ți gândire, sau măcar să te alături vreunui alt gând omenească! Să zici în sinea ta: — „Sunt om și sunt în stare să mă călăuzesc“. Și îmbătut de această trulie, să simți cum universul întreg se păturește între

cutele creerului tău și stă gata să se mlădieze sub puterea voinței tale!

Imbătătoare și tristă părelnicie!

Căci nu universul se va slugărnicii înaintea ta, ci tu însuși te vei cocoloși și te vei distrăma la boarea celor mai neînsemnate întâmplări.

Iar mâne vei cugeta și vei năzui în spre alte înțelegeri. Și nici rușine nu-ți va fi măcar.

* * *

Suflet românesc

de T. Frăsineanu

Dela o vreme, de când cu năpasta bombardamentelor, lumea noastră, atât de gureșă până acum, a început a-și drămui cuvântul, rostindu-se rar și chibzuit de ți-e mai mare dragul să-ți apleci urechea la rarele mărturisiri, luminate și adânci, care țin astăzi locul vorbăriei de odinioară.

Ziarele și-au redus și ele din numărul paginilor, înlăturând tot ceea ce nu este de reală trebuință obștească. Scrișul este mai limpede și mai condensat.

O adevărată economie spirituală vine să se alătore și să întregească efortul de cumpănire al tuturor forțelor neamului.

Pretutindeni, în toate ținuturile și în toate categoriile muncitoare ale țării, o activitate febrilă a luat locul sterpelor taifasuri care rodeau ca o carie

la pârghia neamului.

Dacă este adevărat că împrejurările aspre numai ele sunt în stare să desvăluie adevărata fire a oamenilor — și adevărat este lucrul acesta — atunci putem privi cu mândră nădejde în spre prăvălirea vrăjmașe care ne încearcă acum.

În foc se lămurește aurul.

Din încrâncenarea de astăzi, sufletul neamului se desprinde puternic și molcom, rezistent în prigonire și păstrător de bunătate străbună.

Piloții americani care s'au prăbușit undeva prin Mureș, deasupra gării Merișani, sunt martorii, amuțiți de mirare, ai adevărului din sufletul poporului românesc. Căci țărani noștri n'au răspuns nici cu ură nici cu nepăsare la prăbușirea lor, ci le-au întins brațe creștinești,

spulberându-le păcatul cu danie românească de ouă roșii și de vin.

Și deasupra prăpădului pe care-l semănaseră peste țară, deasupra lințoliului de moarte pe care-l întinseseră, deasupra orașelor noastre, piloții americani au ascultat, cu inima înghețată de mirare, binețele sărbătorești ale Paștilor: „Hristos a înviat!“

Ce vor fi priceput Americanii dintr'asta, noi nu ne putem da cu socoteala, dar inima noastră de luptători creștini se bucură de puterea cea duhovnicească a neamului.

Focul încercărilor de-acum lămurește un suflet care stă ca un reazim în vifonița pământului întreg și ca un îndrumar pentru vremile ce vor veni.

Contribuția firmelor comerciale românești din Brașov pentru ajutorarea refugiaților și sinistratilor

Tiberiu G. Ioan	Lei	10.000	Zimmer & Co.	"	3.000
Orghidan Iancu	"	10.000	Consumul Carpați	"	3.000
Berbecaru Dumitru	"	10.000	Seceleanu Traian	"	2.000
Radu Ioan	"	10.000	Nacu Mihail	"	2.000
Valendorfeanu Vasile	"	10.000	Saghin Vasile	"	2.000
Gabriela Munteanu-Baculea	"	10.000	Dorobanțul (textile)	"	2.000
Neumann M.	"	10.000	Popa Gh.	"	2.000
Puiu A. (Bârsana)	"	10.000	Bârsan Const. (Central)	"	2.000
Eftimescu Ioan (Record)	"	5.000	Gheorghide Ioan	"	1.500
Teodorescu Sever	"	5.000	Gruescu Ilie	"	1.000
Șerban Ioan (Vultur)	"	5.000	Șerban Rozalia	"	600
Aron Iuliu (Original)	"	5.000	Olteanu Ana (Mode)	"	500
Stinghe Radu	"	5.000	Câmpeanu Ion	"	500
Bobes Ștefan	"	5.000	Bârsan Ana	"	500
Șuraru Gh. (librărie)	"	5.000	Basarabia. Gh. Adanov	"	500
Hibek (Dragoș, Hirsch, Bekes)	"	5.000	Stănoiu Andrei	"	500
Barbu Ion	"	5.000	Geza Mihai	"	500
Jurak & Orghidan	"	5.000	Sipoș Edmund	"	500
Barbu & Co. (fierărie)	"	5.000	Babes Maria	"	400
Mociorniță D. (încălțăminte)	"	5.000	Enăchescu Petre	"	300
Aelxandrescu Gr.	"	5.000	Dumitrescu Haralambie	"	200
Bârbat Ana	"	4.000	Balca Ioan	"	200
Ovesea Ioan	"	3.000	Mănescu C.	"	200
Moșoiu Ioan	"	3.000	Gionea Const.	"	200
Clonțea Ovidiu	"	3.000	Suciu Adalbert	"	200
Albu Constantin	"	3.000	Câmpeanu Valeria	"	200
Cătănoiu Nicu	"	3.000	Dumitrescu Nicolae	"	100
Began Ilie	"	3.000	Văduva Iosif Cociș	"	100
Dimboi (Royal Shoe)	"	3.000	Negru Radu	"	100
Cociașu Radu	"	3.000	Bobes Elisabeta	"	100
Sylma	"	3.000	Veta Mănescu	"	100
Sassu F. Gh.	"	3.000	Ungureanu Victoria	"	100
Rucăreanu Gh.	"	3.000	Magazin Lina	"	100

Subscripția continuă.

Dacă n'am sta atât de trufași sub stema scăpărate a cugetului și ne-am afunda sfredelul spiritului mai jos, în spre temelii vieții, am înțelege atunci că gândirea noastră nu este un mag desvăluit de adevăruri, ci un biet vehicul care ne poartă năzuințele într-o parte sau alta, o căruță cu dricul destul de mic la care trag telegarii, fără de frâu și fără de comandă ai întâmplărilor.

Și am înțelege atunci că adevărul nu se lasă cuprins de trufia gândului omenească și că drumul spre el duce prin cărările înguste și umbroase ale credinței.

Căci un om care nu este în stare a crede că universul este orânduit după legăstatornice și cuprinzătoare a toată suflarea și că această orândă este emanația unei puteri nemăsurabile mai înalte și mai personale decât puterile cugetului omenească, un om care nu este nici măcar atât de cuminte încât să poată citi marea cumintenie care stăpânește văzduhurile lumii, un asemenea om nu poate înțelegând în stare să orânduiească el vieța altora. Și nici vieța lui măcar.

El va alerga neconținut de colo până colo, ca apa și ca norul și se va irosi netrebnic și fără de adevăr.

Așa cum face omenirea întregă, de milenii și milenii, improșcându-se neînțecat cu noroiul tuturor decadențelor și perpetuând războaiele și crima.

Muncitori sunt toți cei care prin muncă cinstită câștigă existența lor și a familiei lor.

Muncitor este acela care muncește pământul (agricol), acela care muncește în atelier, fabrici, mine, (industrial) și acela care muncește cu condeiul (intelectual).

Așa înțelege „Muncă și Lumină“.

Înfrățirea și conlucrarea tuturor va întări neamul.

Alte precizări în legătură cu Imprumutul Apărării Naționale

Art. 17 din Legea Nr. 236 din 23 Aprilie 1944 obligă pe furnizorii Statului și ai instituțiilor autonome ale Statului la plata unei contribuțiuni minime suplimentare la Imprumutul Apărării Naționale egale cu 5% din sumele încasate de aceștia în exerc. 1943/1944, cu orice titlu în contul furniturilor făcute Statului sau instituțiilor autonome ale Statului.

Pentru a evita orice interpretări eronate se face cunoscut că textul respectiv înțelege prin furnizor pe oricine a procurat Statului sau instituțiilor autonome ale Statului orice bunuri, fie că este vorba de bunuri mobile, fie de bunuri imobile.

Cei care au procurat, transmitând proprietatea unor asemenea bunuri, sunt furnizori independent dacă sunt comercianți sau nu sunt comercianți, independent dacă bunurile vândute Statului sau instituțiilor autonome ale Statului au fost procurate din comerț sau pe orice cale, ori au fost fabricate sau construite de ei.

Sunt de asemenea furnizori în sensul textului respectiv toți cei care au executat pentru Stat sau instituțiile autonome ale Statului orice fel de

construcțiuni imobiliare, la comandă sau în orice condițiuni cu excepția antreprenorilor prevăzuți de art. 1413 din Codul Civil, adică a persoanelor care au executat lucrări imobiliare cu materialul Statului sau instituțiilor autonome respective.

Sunt furnizori deci, toți cei care au executat pentru Stat sau instituțiile autonome ale Statului cu materialul lor, orice fel de construcție imobiliară.

Nu sunt furnizori intermediarii de orice fel care au făcut operațiuni de furnituri ca mandatar în contul altora. În aceste cazuri sunt furnizori cei pentru care s'a contractat prin mandat.

Se aduce la cunoștință generală că Ministerul de Finanțe a dispus ca sumele datorate la Imprumut drept contribuția minimală datorată la salarii, să se verse la Stat și rețină din salariile angajaților în 5 rate egale, începând cu luna Mai 1944, atunci când contribuția este suportată personal și direct de salariați și când patronii respectivi vor plăti această contribuție datorată de salariații lor.

Institutul General de Asigurare, Economie, Credit și Asistență al Funcționarilor și Pensionarilor Publici

aduce la cunoștința membrilor săi evacuați din provinciile Bucovina, Basarabia și Moldova, precum și din orașele evacuate, care au introdus cereri pentru plata capitalului asigurat, să comunice de urgență noile adrese pentru a li se putea trimite drepturile.

Pensionarii publici, membri ai Casei de Credit a Pensionarilor Publici de pe lângă Institut, vor indica și Administrația Financiară sau Percepția de unde încasează pensiile.

Comunicările se vor trimite pe adresa: Ministerului de Finanțe, Institutul General de Asigurare al Funcționarilor Publici.

De închiriat măcelărie și fabrică de mezeluri, în provincie (jud. Brașov), condițiuni avantajoase, vad bun. Adresa la ziar.

Pierdut port-moneu cu actele personale pe numele de George Furnică. Găsitorului bună recompensă. Adresa: Primăria Brașov, Serv. Economic.

Primăria comunei Cernatu, Jud. Brașov
Nr. 2489/1943.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că pentru ziua de 14 Iunie 1944 orele 10 a. m. se publică a doua licitație pentru vânzarea materialului lemnos din pădurea proprietatea comunei Cernatu „Gârca-Cracul Mic”. Seria I-a parchetului 1943/1944 în cantitate de 2.784 (două mii șapte sute optzeci și patru) metri cubi, format din 926 fire brad, în picioare, în pădure.

Această licitație se va ține în localul Primăriei din comuna Cernatu, cu oferte închise și sigilate.

Vânzarea se va face în bloc cu prețul de strigare de lei 2.826.204 adică două milioane opt sute douăzeci și șase mii două sute patru lei, conform estimăției Ocolului Silvic Săcele.

Licitatiunea se va ține cu respectarea prevederilor art. 88-110 din L.C.P.

Garanția provizorie de 5% se va depune în numerar sau efecte garantate de Stat, socotită la prețul oferit.

În caz de nereușită se va ține o nouă licitație în același loc și la aceleași ore, în ziua de 28 Iunie 1944.

Dosarul conținând toate piesele, împreună cu condițiunile se poate vedea în fiecare zi de lucru în orele oficiale, la Primăria comunei Cernatu și la Ocolul Silvic Săcele-Satulung.

Cernatu, 17 Maiu 1944.

Primar,

Dr. G. V. Gologan

Notar,

Aurel I. Dancu

Parchetul Tribunalului Brașov

Cererea înregistrată sub Nr. 5640/1944

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnata Bunea Octavia, refugiată din comuna Zagon jud. Trei Scaune, domiciliată la Brașov, Str. Crucii Nr. 27, vă rog să binevoști a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului meu de naștere, fiind născută în comuna Zagon jud. Trei Scaune, la data 17 Iunie 1924, de religie ortodoxă, din părinții Bunea Nicolae și Elena Bunea născ. Șerban, de religie ortodoxă, căsătoriți legitimi.

Propun matorii pe: Bunea Ion, Brașov, Str. Codrul Cosminului Nr. 17 și Bunea Maria Brașov, Str. Crucii Nr. 27.

Cu stimă,

Bunea Octavia

Noi, Primul-Procuror al Tribunalului Brașov,

În conformitate cu dispozițiunile art. III din Decretul-Lege Nr. 4062/940 referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților, din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte înscrisuri referitoare la actul al cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună de urgență la acest Parchet.

Prim Procuror,

A. Matei

Secretar

A. Vâlceanu

Tipografia „Astra” Brașov

caută

ucenici români

PENTRU ORICE
EVENTUALITATE
SĂ AI UN LOZ
IN BUZUNAR

Lozul te poate scăpa de multe
nevoi prezente și viitoare.

Statul garantează prin lege plata câștigurilor. Câștigurile se plătesc jucătorilor fără nici un fel de reținere, la datele stabilite prin tragere.

Puteți câștiga MILIOANE

LOTERIA DE STAT LUNARĂ

PLAN NOU

TRAGEREA LA 10 Iunie 1944

Norme pentru aplicarea impozitului pe lux și cifra de afaceri

I. La vânzările făcute particulare, impozitul proporțional de 15% (factură) se va calcula asupra impozitului pe cifra de afaceri rezultat din înmulțirea prețului mărfii cu următorii coeficienți:

3,14 proc. la cota de	3 proc.	impozit pe cifra de afaceri
4,23	4	" " " "
5,35	5	" " " "
6,14	5,70	" " " "
6,48	6	" " " "
10,50	9	" " " "
13,87	12	" " " "
25,47	20	" " " "
43,78	30	" " " "
68,35	40	" " " "

De ex: Prețul mărfii . . . . . Lei 1.000.000

Impozitul pe cifra de afaceri 20% calculat cu coeficientul de 25,47% . . . . . Lei 254.700

Lei 1.254.700

Timbru de factură 15% . . . . . Lei 18.825

Total . . Lei 1.273.525

Impozitul excepțional 6% . . . . . Lei 76.416

Total general . . Lei 1.348.941

II. La furniturile făcute autorităților publice se calculează: la sută, asupra impozitului pe cifra de afaceri rezultat din înmulțirea prețului furniturii cu următorii coeficienți:

1) Impozitul proporțional de 1,70	3 proc.	impozit pe cifra de afaceri
3,20 proc. la cota de	4	" " " "
4,31	5	" " " "
5,44	5,70	" " " "
6,25	6	" " " "
6,60	9	" " " "
10,24	12	" " " "
14,14	20	" " " "
26,00	30	" " " "
44,86	40	" " " "
70,33		" " " "

2) La total (preț, impozit pe cifra de afaceri, plus impozitul proporțional de 1,70%), se calculează impozitul proporțional de 15% (factură).

Exemplu: Prețul mărfii . . . . . Lei 1.000.000

Impozit pe cifra de afaceri 20% calculat cu coeficientul de 26% . . . . . Lei 260.000

Lei 1.260.000

Impozit proporțional 1,70% . . . . . Lei 21.420

Total . . Lei 1.281.420

Timbru factură 15% . . . . . Lei 19.230

Total general . . Lei 1.300.650

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Boldor Laurențiu, Sebeș-Alba	Lei 500
D-na G-ral Craiu, București	Lei 1000
Prof. G. Moroianu, Satu-lung	Lei 500
Dr. Emil Cosgarea, Făgăraș	Lei 500
Dr. Aurel Stoian, Bran	Lei 1000
Dr. I. Vintilă, Brașov	Lei 1000

Revista „Făt-Frumos”, Cernăuți

(director Leca Morariu)
 își continuă apariția la
 Râmnicu-Vâlcea
 str. Apostol Dumitrescu 18
 și roagă ca dd. abonați să-i comunice
 adresele d-lor.

Camuflajul

Cu începere din ziua de 18 Maiu 1944, camuflajul total al luminiilor se va face dela orele 20 până la orele 4,30 dimineața.

Pentru meseriași și patroni

În conformitate cu ordinul Ministerului de Războiu Nr. 60.245 din 22 Aprilie 1944.

Vor fi pepenși cu concentrarea pe timp de 3 luni la unitățile lor de origine:

1. Meseriașii dela orașe și comunele rurale (sate) găsiți fără adeverințe de înscriere la recensământ.

2. Patronii atelierelor care nu comunică în 24 ore Biroului militar de meseriași Brașov (Str. Regina Maria Nr. 18), schimbările survenite în personalul atelierului și nu cunosc locuința lucrătorilor plecați din serviciul lor.

3. Meseriașii plecați din Brașov fără autorizația Comandamentului Militar al Garnizoanei Brașov și viza Biroului Militar de Meseriași.

In plus, aceștia din urmă vor fi pasibili și de darea în judecata Curții Marțiale și pedepsirea cu închisoare dela 1—4 ani.

Iarăși alarmă și prealarmă

Posturile de radio străine anunță cu o precizie atât de liniștitoare itinerarul avioanelor inamice trimise în bombardament.

Societatea română de radio-difuziune face un real serviciu ascultătorilor ei adoptând acest sistem.

Unde să ne mai adăpostim?

Acum o săptămână s'a dat un comunicat, privind Brașovul, indicându-se locurile de refugiu în caz de bombardamente ulterioare.

De atunci situația s'a schimbat, prin anumite măsuri luate ulterior.

Un nou comunicat se impune.

Ministerul de Finanțe

este rugat să lămurească pe comercianți și industriași asupra facturilor emise între 24 Aprilie și 20 Mai la care impozitul pe lux și cifra de afaceri s'a calculat fără coeficienții a căror publicare a întârziat aproape o lună.

Rugăm să se dea dispozițiuni în această privință, ca nu cumva dd. controlori financiari să le găsească o vină, când este evident că industriașii și comercianții nu pot fi făcuți răspunzători dacă nu li s'au comunicat dela început acești coeficienți.

Cronica Războiului

Frontul diplomatic

Situația statelor neutre

formează din nou prilej de comentarii și constatări cu caracter politic, atât în presa europeană, cât și în aceea de peste Ocean. După cum se știe, noua interpretare dată neutralității, revine taberei anglo-americeane, odată cu presiunile făcute asupra diferitelor state de margine, cărora li s'a impus o conduită rezervată în raporturile cu Germania și statele Axei.

Nu se poate vorbi în momentul de față, despre un succes al acestor presiuni, chiar acolo unde guvernele neutre au acceptat măsurile cerute dela Londra și Washington, deoarece se observă vizibil tentativa statelor vizate de a nu întreprinde acte care le-ar putea antrena în puternicul vârtej al războiului. Intre acestea vom menționa în primul rând

Poziția Portugaliei

Este cunoscut faptul, că republica portugheză, deși legată de Anglia prin tratate de alianță și cu toate că a pus la dispoziția Anglo-americanilor insulele Azore, primind în schimb aprovizionarea țării cu cărbuni, a refuzat totuși să oprească livrările de wolfram pentru Reichul German. Acest refuz a fost întâmpinat în Anglia cu o nemulțumire manifestată din plin, atât pe calea presei, cât și în incinta Parlamentului. Pe de o parte, presa engleză scoate în evidență neînțeleasa atitudine a guvernului dela Lisabona, care ar putea să procedeze cât de liber ar voi, deoarece frontierele sale nu sunt direct amenințate de Germania. Pe de altă parte, în parlament se afirmă că „alianța însemnează wolfram” și deci alianța portugheză nu s'ar putea consolida decât prin reducerea exportului acestui mineral. Luând ca bază constatarea că prin atitudinea ei Portugalia slăbește blocada împotriva Europei, primind în același timp ajutor economic din partea Angliei, s'a ajuns chiar la un termen fixat pentru sfârșitul lunii Iunie, când dacă Lisabona nu va reduce exportul de mineral, s'ar putea să întâmpine oprirea livrărilor de cărbuni din Anglia.

Cu privire la Suedia

perspectivele presiunii anglo-americeane nu sunt nici ele mai clare, totuși Suedezii par să se arate deciziși a negocia în acest domeniu. Statele Unite au trimis la Stockholm pe d-l Griffith, care duce tratative cu guvernul și pare să fi obținut chiar unele rezultate. După cum se știe, d-l Griffith a adus între altele și propunerea guvernului american de a angaja întreaga producție de rulmenți a Suediei. Dar argumentul suprem este acela, că neajungându-se la o înțelegere în această direcție — și baza rezervelor suedeze în lichidarea litigiului o constituie imediată apropiere de Marele Reich — guvernul Statelor Unite ar putea proceda la preluarea industriilor suedeze de rulmenți și oțelării aflate la New-York și Filadelfia. Cercurile anglo-americeane, deși dețin astfel de argumente decisive, se îndoiesc totuși de o reușită deplină

și remarcă la rândul lor, că vecinătatea Suediei cu Germania face situația statului neutru cât se poate de dificilă în acceptarea pretențiilor amintite.

Măsurile spaniole

pentru aplicarea acordului cu Marea Britanie și Statele Unite au intrat acum în întregime în funcțiune, prin închiderea consulatului german dela Tanger, fapt comunicat și acceptat la Berlin. S'a cerut de asemenea guvernului dela Tokio, să pregătească plecarea unui membru al ambasadei japoneze, aflat de asemenea la Tanger.

Conferința Dominioanelor

imperiumului britanic a luat sfârșit. Este remarcat faptul, că în declarația comună a prim-miniștrilor Dominioanelor, se vorbește despre crearea unei puteri dotate cu forța și autoritatea necesară pentru menținerea păcii și securității după actualul războiu.

În această privință, este interesant de menționat un comentariu, în care se spune: „Târziu, imperiumul britanic recunoaște că o lege, reprezentând chiar cel mai înalt spirit de umanitate, nu poate fi aplicabilă dacă nu există forța necesară acestei acțiuni. Lumea nu ar fi ajuns aici, în acest hal de degradare umană, dacă altădată s'ar fi luat măsuri și dacă la Geneva s'ar fi discutat problemele cu mai multă înțelegere și ar fi dispărut concepțiile de învinși și învingători. Liga Națiunilor nu trebuia să fie un tribunal unde să se continue procesul dela Versailles, ci o instituție menită să vegheze, să hotărască și să aplice măsuri pentru a împiedeca declanșarea unui nou războiu. Transacțiile de pe culoarele palatului din Geneva au fost fatale păcii”.

Dar nu aceasta este singura idee care este pusă în legătură cu viitoarea organizare a păcii. Ideile sunt nenumărate și, se spune, chiar inoportune față de atâtea grave probleme care frământă omenirea. Ele au însă și desavantajul, că îmbrăcând numai o haină nouă, rămân totuși pe același tipar învechit, care a adus lumii desamăgiri crude și mari vărsări de sânge. Față de profunde adevăruri, scoase la lumină de către împrejurările actualului războiu, formulele care sunt agitate azi în ochii popoarelor nu pot avea decât un aspect de vizorizat, căci oricare ar fi situația unui popor după încheierea războiului, victorios sau învins, el va avea de soluționat problemele păcii cu măsuri profunde, temeinice și lipsite de echivocuri.

Despre guvernele emigrante

ale Greciei și Jugoslaviei, ne vine știrea că au suferit remanieri esențiale. Emigranții greci au ajuns la formarea unui guvern de uniune națională largă, în care intră și reprezentanții grupurilor de rezistență, iar prin guvernul iugoslav, nou format, prin demisia d-lui Purici,

de Mardare Mateescu

regele Petru caută o apropiere vizibilă de vederile mareșalului Tito. Cât privește guvernul emigrant polonez, se repetă tot mai des părerea, că se va putea ajunge la o complectă lichidare a acestuia.

Despre Charta Atlanticului

elaborată de d-nii Churchill și Roosevelt, s'a vorbit adesea. O telegramă din Stockholm reproduce pasajii dintr'un articol apărut în presa sovietică, cu privire la același subiect. Autorul articolului ține să demonstreze că principiile Chartei trebuie puse la punct cu realitățile desvăluite în cursul războiului, pentru a se face din ele o bază reală de conviețuire a popoarelor în viitor. După autorul sovietic Charta Atlanticului prezintă suficiente nelămuriri pentru a da loc la reîntronarea unor sisteme deficitare și aducătoare de stări nerericite pentru popoarele lumii.

Situația pe fronturi

În vreme ce pe frontul din Răsărit nu sunt menționate decât slabe mișcări operative și oarecari acțiuni de sondare a situației adversarilor, pe frontul din Italia au loc lupte importante pentru strategia acestui al doilea războiu mondial.

Pe frontul Italian

ofensiva declanșată acum mai puțin decât două săptămâni de către Englezi și Americani, poate fi lămurită în linii destul de juste. După ce se au obținut evacuarea orașului Casino, forțele anglo-americeane, în rândurile cărora sunt menționate formațiuni de francezi, polonezi și indieni, au luat direcțiunea Pontecorvo, luptând pe o linie aproximativă în fața orașelor Pontecorvo-Pico-Fondi. Intențiunea este de a degaja litoralul mării, pentru a ajunge la o joncțiune cu capul de pod Nettuno și astfel la realizarea unei linii de presiune care pornind din mlaștinile Pontine prin localitățile Sezze și Frosinone, să dea puțință unei presiuni directe asupra Romei.

Însăși comunicatele engleze însă remarcă dârza rezistență a apărării germane, care reușește în diferite împrejurări să smulgă repetat din mâna înamicului, puncte câștigate de acesta. Luptele continuă cu îndârjire.

Pe frontul din răsărit

după cum am mai spus, s'ar putea afirma că e liniște, dacă nu am ști că în spatele unor linii așa zise liniștite, ambele tabere în luptă fac pregătiri enorme, în vederea semnalului care va declanșa una din cele mai puternice ciocniri între armate.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1613

Abonamentul anual Lei 400
 Autorități și Societăți Lei 800
 Membrii „Astrei” din
 comunele jud. Brașov
 și refugiații săteni din
 Ardealul de Nord Lei 200